

Sygn. akt V CSK 417/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa Gminy Miasta B.

przeciwko J. M. i A. P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 stycznia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego J. M.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 15 kwietnia 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odrzuca skargę kasacyjną w zakresie zaskarżenia orzeczenia o oddaleniu apelacji strony powodowej w pozostałym zakresie (pkt 2) i rozstrzygnięciu o obowiązku ponoszenia przez nią kosztów postępowania apelacyjnego względem A. P.;

2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej w pozostałej części;

3) zasądza od pozwanego J. M. na rzecz strony powodowej kwotę 3 600 zł (trzy tysiące sześćset) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia z dnia 17 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w O. zasądził na rzecz powódki od pozwanego J. M. kwotę 198 660,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2009 r. tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie robót drogowych, a w pozostałym zakresie powództwo skierowane przeciwko niemu i w całości w stosunku do A. P. zostało oddalone.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w [...], po rozpoznaniu apelacji powódki i J. M., zmienił ten wyrok przez podwyższenie objętej nim kwoty do kwoty 249 477,34 zł, a w pozostałym zakresie oddalił apelację tego pozwanego oraz apelację powódki.

Pozwany J. M. zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego. Powołał w skardze kasacyjnej obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączył z koniecznością wyjaśnienia dopuszczalności stosowania art. 471 k.c., w sytuacji wprowadzenia w łączącej strony umowie z dnia 17 listopada 2005 r., postanowienia § 15 ust. 2 ppkt b i ust. 3, przewidującego obowiązek zapłaty przez wykonawcę kary umownej w wysokości 10 % łącznego wynagrodzenia, w razie nienależytego wykonania umowy. Możliwość dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych, przewyższającego karę dotyczyła rzeczywiście poniesionej szkody, gdyby kara była niewystarczająca do pokrycia poniesionej szkody. Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazywało niezrealizowanie przez Sąd drugiej instancji funkcji rozpoznawczej i kontrolnej w odniesieniu do prawidłowości przeprowadzonego postępowania oraz zasadności oparcia orzeczenia przepisie art. 471 k.c., ponadto niezasadnie zostały doliczone do odszkodowania koszty związane z wykonaniem podsypki cementowo – piaskowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dopuszczalność zaskarżenia także orzeczenia Sądu drugiej instancji uzależniona jest od istnienia po stronie skarżącego pokrzywdzenia tym orzeczeniem (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108). Oznacza to, że niewykazanie pokrzywdzenia stanowi przesłankę odrzucenia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. Pozwany J. M. nie wykazał istnienia interesu prawnego w zaskarżeniu rozstrzygnięć, które nie dotyczyły nałożenia na niego obowiązku świadczeń objętych punktem drugim i czwartym wyroku Sądu Apelacyjnego, co było przyczyną odrzucenia skargi w tym zakresie.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze,

skierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli zostaną przedstawione w skardze kasacyjnej i uzasadnione przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przyczyn określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązanie go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Przedstawione przez skarżącego zagadnienie nie odpowiada wskazanym wymaganiom istotności, nowości i dotychczasowego nierozwiązania. Poruszone w nim kwestie nie stanowią także

rzeczywistego zagadnienia prawnego. Sprowadzają się bowiem do wskazania, że część odszkodowania była w istocie, zgodnie z umową stron, karą umowną. Kwestia zaś zaliczenia kary umownej na poczet odszkodowania była przedmiotem wypowiedzi w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a skarżący nie przedstawił argumentów wskazujących na istnienie wątpliwości w wykładni art. 484 § 1 k.c. Oczekiwanie rozdzielenia odszkodowania przez odrębne dochodzenie kary umownej, nie uwzględnia okoliczności, do których doszło w niniejszej sprawie.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. łączy się z obowiązkiem wykazania, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy, a jego skutkiem było wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Argumentacja uzasadnienia wniosku skargi kasacyjnej, w odniesieniu do tej przyczyny, na tle powołanych podstaw tej skargi oraz motywów zaskarżonego wyroku nie pozwala na uznanie, że doszło do naruszenia przepisów regulujących postępowanie apelacyjne, a tym bardziej w rażącym stopniu, jak też, iż skarga jest oczywiście uzasadniona.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie miała miejsca żadna z przyczyn nieważności postępowania, które Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 100 zdanie drugie w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.